

СТУДИЈСКА ПОСЕТА „ДЕЦА – ДЕЦИ“

Студијска посета за петнаест ученика ОШ „Слободан Секулић“ из Ужица и ОШ „Петар Лековић“ из Пожеге реализована је 15. новембра 2019. године у ОШ „Нада Матић“ у Ужицу. Ово је била добра прилика за вршњачко учење, стицање увида у рад Ученичког парламента, подстицање ученика да активно учествују у образовно-васпитном процесу и оснаживање за примену примера добре праксе у својим школама. Преносећи само делић пројектних активности, ученици наше школе показали су вршњацима како уче права детета и како живе права детета.

После добродошлице, уследило је међусобно упознавање деце игром представљања „Ја сам име + придев“ (свако дете каже своје име и придев који почиње почетним словом имена) и приказ пројекта „Образовање за права детета“ из угла детета. Учење о правима детета започело је радионицом „Знањем против дискриминације“. Њени циљеви су:

- стицање знања о стереотипима, предрасудама и дискриминацији;
- стављање ученика у туђу позицију, како би били у ситуацији да потпуније доживе и целовитије сагледају тежину социјалне изолације;
- упознавање са опасностима од дискриминације;
- препознавање дискриминације у непосредном окружењу;
- подстицање ученика да реагују у случају дискриминације.

Водитељи су на табли залепили слике и хамер са питањима, на основу којих су водили разговор:

- Из које државе је ова особа?
 - Колико има година?
 - Да ли је удата?
- Има ли деце? Колико?
 - Да ли је запослена?

– Је ли срећна?

Уследило је поређење одговора и извлачење закључака.

Упркос томе што сте на основу физичког изгледа навели да су у питању две особе (једна је из неке муслиманске државе, а друга из Швајцарске; различитих су година и брачног статуса; једна има више, а друга мање деце; једна је запослена, а друга није; једна је срећна, а друга не), у питању је иста особа (глумица из Швајцарске). Само на основу једне карактеристике (физичког изгледа), донели сте различите закључке. **Овакве и сличне уопштене представе о особинама припадника неке групе називамо стереотипима. Стереотипи често доводе до предрасуда – негативних ставова према припадницима неке групе, а предрасуде до дискриминације.**

Следећа игра захтевала је седам добровољаца. Њима је на челу залепљени стикери на којима су претходно исписане (позитивне и негативне) етикете: манекен, ТВ звезда, спортиста, научник, инвалид, бескућник, понављач. Нису знали шта им пише на челу, нити су то другима говорили. Током игре, једни према другима понашали су се искључиво на основу онога што појединцима пише на челу.

Ученици су имају задатак да, када чују питање, стану испред особе са којом би делили одређену активност:

- Са ким бисте ишли на журку?
- Са ким бисте били пријатељ на Фејсбуку?
- Кога бисте позвали на рођендан?
- Са ким бисте наступали у квизу знања?
- Поред кога бисте волели да станујете?
- Са ким бисте учили?
- Са ким бисте се дружили?

По завршетку игре, ученици су износили своја осећања у ситуацији када их вршњаци нису, односно јесу бирали (најпре они који су носили негативне, а потом и позитивне етикете). Након тога, ученици су скинули са чела стикере, прочитали написано, згужвали их и бацили у канту, скидајући, на тај начин, и етикету са себе.

Циљ ове игре био је да децу „стави у кожу“ особа које немају исте могућности као већина других људи. Мада су сви људи равноправни, не понашамо се увек тако према свима. Неке избегавамо, не дружимо се са њима, не желимо да нам дођу на рођендан... Ако нека особа има особине које нам се не допадају, можемо да изаберемо да се са њом мање дружимо. Међутим, није у реду да се са неким не дружимо само зато што припада одређеној групи људи (избеглице, болесни, сиромашни...). **Појава да неки људи, само зато што припадају одређеним групама, немају иста права као и остали, зове се дискриминација.**

Радионица је завршена навођењем примера дискриминације из свакодневног живота/ виртуелног окружења и разговором:

– Да ли имамо права да угрожавамо друге само зато што су другачији од нас?

– Јесмо ли дужни да им омогућимо да уживају у свему ономе на шта ми сами имамо право?

– Ко у томе има највећу одговорност?

На крају су учесници радионице процењивали стечено знање техником „боје семафора“ (ученици добијају картончић зелене, жуте и црвене боје, читају написане тврдње и подижу одговарајући картончић):

Научио/ла сам шта су стереотипи, предрасуде и дискриминација.

Потребна су ми још нека објашњења о стереотипима, предрасудама и дискриминацији.

Нисам разумео/ла шта су стереотипи, предрасуде и дискриминација.

Путем квиза, домаћини су желели да провере знања гостију о правима детета.

Да ли су ово потребе?

- заштита
- слаткиши
- игра
- сигурност
- мобилни телефон
- образовање
- часови плеса

ДА НЕ

Слаткиши, мобилни телефон и часови плеса су

- права
- жеље

ДА НЕ

Деца имају права на:

- слободу изражавања
- приватност
- удруживање
- одмор

ДА НЕ

Има ли у овом примеру партиципације? Објасни!

- Наставници су одлучили да организују акцију сакупљања средстава за реновирање школе. Позвали су и чланове Ученичког парламента. Они су потенцијалним донаторима отпевали химну школе.

ДА НЕ

Уопштене представе о особинама припадника неке групе су:

- предрасуде
- стереотипи
- дискриминација

ДА НЕ

Да ли су у питању позитивни или негативни стереотипи?

- Дечаци не воле плес.
- Девојчице су слабе.
- Тироћанци су шкрти.
- Црногорци су лењи.

НЕГАТИВНИ ПОЗИТИВНИ

Стереотипи, често, доводе до:

- партиципације
- толеранције
- предрасуда

ДА НЕ

Из предрасуда проистиче:

- толеранција
- дискриминација
- насиље

ДА НЕ

Учите социјално насиље у примерима:

- штипање
- подсмевање
- игнорисање
- дављење
- етикетирање
- изолација

ДА НЕ

Које одговорности произилазе из:

- права на образовање → **обавеза редовног похађања наставе и извршавања школских обавеза**
- права на уважавање личности → **обавеза поштовања личности других ученика, наставника и осталих запослених у школи**

Да ли су тачне тврдње:

- Деца права стичу рођењем.
- **Довољно је само знати која су права детета.**
- **Добар начин да разумемо и остваримо права детета јесте стицање практичног искуства у школи и Ученичком парламенту.**

ДА НЕ

За остваривање права детета одговорни су:

- држава
- институције
- васпитачи
- наставници
- родитељи
- деца

ДА
НЕ

После квиза, представљене су активности Ученичког парламента и реализоване конкретне акције са вршњацима. Формиране су три групе у којима су деца израђивала граничнике за књиге. Потом су три пара малих репортера, заједно са вршњацима из других школа, гостовала у учионици IV₂ одељења. Постављали су им питања у вези са:

– правима детета (Која права детета знаш? Које право је, по твом мишљењу, најважније? Да ли ти је неко право угрожено?)

– насиљем (Да ли си некада видео/ла насиље у школи? Да ли си некада доживео/ла насиље у школи? Коме треба да се обратиш у случају насиља?)

– толеранцијом (Шта је толеранција? Да ли сва деца света имају иста права, без обзира на расу, националност, веру? Да ли си ти толерантан/на према другачијим од себе?)

На крају су гости четвртацима поклонили граничнике за књиге на којима су написане поруке у вези са темама о којима је вођен интервју. По повратку су презентовали резултате мини-истраживања и извукли закључке.

Сва деца имају права на живот, име, заштиту, дом, љубав родитеља, игру, образовање... У случају насиља обраћају се родитељима, наставницима, полицији... Без обзира на то што смо различити, сви имамо иста права. Према другачијим од себе треба да будемо толерантни.

Након реализације сваке активности, водила се жива дискусија, размењивали су се примери добре праксе и преносила лична искуства. Том приликом деца су стекла увид у активности ученика других школа, упознали су њихове проблеме, чули доста занимљивих предлога и креативних решења. Гости су посетили кутак Ученичког парламента у школској библиотеци, а у холу школе посматрали су изложене радове, огласну таблу, кутију поверења и кутију предлога.

Како су деца проценила ову студијску посету, показују кључне речи којима су на листићима за евалуацију описали њене карактеристике: занимљива, поучна, интересантна, лепа, забавна, креативна, права, супер, корисно, добро објашњено, едукативно, стручно, нова сазнања, дружење, понекад смешно, манири, учење, поука, кул.

Студијска посета је организована у оквиру пројекта „Образовање за права детета“, који реализује Ужички центар за права детета, подржан од Песталоци дечје фондације из Швајцарске.

– Учесници студијске посете из ОШ „Нада Матић“ су ученици: Теодора Шаренац, Лена Благојевић, Милена Топаловић, Маша Милекић, Вања Тешкић, Марта Симеуновић, Ђурђина Теодосијевић, Маја Иванковић, Јана Маскимовић, Дуња Шпијуновић, Кристина Кустурић, Павле Ристовић, Дарко Петровић, Марко Дрндаревић и Вук Витезовић.

– Подршку ученицима у припремању и реализацији студијске посете пружила је наставница Јелена Вуловић.

– Подршку ученицима у планирању, креирању и реализацији студијске посете пружила је школска координаторка пројекта Марина Лазић.